

HELSINGIN KAUPUNGIN ESTEETTÖMYYSLINJAUKSET

2011

15.11.2011

15.11.2011

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
1.1 Esteettömyyslinjausten laadinta.....	3
1.2 Esteettömyyslinjausten tavoite ja sisältö	3
2. ESTEETTÖMYYDEN NYKYTILA HELSINGISSÄ	4
3. ESTEETTÖMYYSLINJAUKSET	4
3.1 Yleiset toimintaperiaatteet	4
3.2 Esteettömyyden painopistealueet.....	5
3.2.1 Kaavoitus ja liikennesuunnittelu	6
3.2.2 Rakennukset	8
3.2.3 Yleiset alueet.....	9
3.2.4 Asuinympäristö.....	10
3.2.5 Palvelut	11
4. ESTEETTÖMYYSLINJAUSTEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA SEURANTA	12

15.11.2011

---

1. Johdanto

1.1 Esteettömyyslinjausten laadinta

Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi 15.10.2001 kaupungin liikkumiseesteettömyysstrategiaa koskevan ohjelman vuosille 2001 – 2010. Tällöin kaupunginhallitus päätti myös perustaa Esteetön Helsinki -projektin (nykyisin Helsinki kaikille -projekti) ajalle 1.1.2002 – 31.12.2011. Projektin vastuulla on ollut ohjelman koordinointi, tiedottaminen, raportointi ja laadunvarmistus. Projekti on organisoitu rakennusvirastoon.

Helsinki kaikille -projekti on laatinut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset. Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten laadinta perustuu kaupunginhallituksen 17.5.2010 tekemään Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelman etenemisestä ajalta 1.1.2003 – 28.5.2009 koskevaan päätökseen (pöytäkirja 19/2010 § 644). Kaupunginhallitus kehotti Helsinki kaikille -projektia laatimaan yhteistyössä virastojen ja liikelaitosten sekä vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa ehdotuksen Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksista.

Esteettömyyslinjaukset esiteltiin vammais- ja vanhusneuvostoille vuonna 2010. Saadut kommentit huomioitiin linjausten jatkotyöstämisessä. Esteettömyyslinjauksista pyydettiin lausunnot keskeisiltä hallintokunnilta, vammaisjärjestöiltä ja sidosryhmiltä keväällä 2011. Saadut lausunnot on huomioitu lopullisia esteettömyyslinjauksia laadittaessa. Helsinki kaikille -projektin ohjausryhmä käsitteli lausunnoissa esitetyt muut- ja parannusehdotukset 13.9.2011.

1.2 Esteettömyyslinjausten tavoite ja sisältö

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksien tarkoituksena on toimia yhtenäisinä koko kaupunkia ja kaikkia hallintokuntia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä. Esteettömyyslinjaukset muodostavat kokonaiskehyyksen eri hallintokuntien omille esteettömyyteen liittyville toteutusohjelmille ja hallintokuntien kesken käytävälle vuorovaikutukselle. Varsinaiset toteutustoimenpiteet ja niiden toteutusaikataulut määritellään hallintokuntien omissa toteutusohjelmissa ja toteutussuunnitelmissa.

Yhtenä esteettömyyslinjausten tavoitteena on lisätä yhteistyötä hallintokuntien toimialojen rajapinnoissa ja näin varmistaa esteettömyyden toteutuminen. Esteettömyyslinjaukset edistävät esteettömyyden liittämistä osaksi jokaisen hallintokunnan normaalia toimintaa.

Esteettömyyslinjaukset on jaettu viiteen painopistealueeseen: kaavoitus ja liikennesuunnittelu, rakennukset, yleiset alueet, asuinympäristö ja palvelut. Esteettömyyslinjaukset koskevat kaikkia hallintokuntia, joiden toimintaan kyseinen kokonaisuus liittyy.

15.11.2011

---

2. ESTEETTÖMYYDEN NYKYTILA HELSINGISSÄ

Helsingin julkisten alueiden ja rakennusten esteettömyyden etenemisen suhteen ollaan menossa oikeaan suuntaan, mutta eteneminen on ollut huomattavasti hitaampaa kuin alun perin luultiin. Helsinki kaikille -projektin perustamisvaiheessa asetettu tavoite, että kaikki julkiset alueet ja rakennukset olisivat esteettömiä vuoteen 2011 mennessä ei tule toteutumaan, vaan esteettömyystyötä tulee jatkaa vuoden 2011 jälkeenkin.

Keskeisimmät esteettömyyttä koskevat ohjeet ovat valmistuneet, mutta niiden soveltaminen ja kytkeminen normaaliin toimintaan on edennyt vaihtelevasti eri hallintokunnissa. Helsingistä puuttuu vielä yhtenäiset esteettömyyslinjaukset, jotka sitovat kaikkia hallintokuntia.

Hallintokuntien välistä yhteistyötä tulee lisätä: hankkeiden alueellinen aikatauluttaminen samanaikaiseksi esim. rakennusten ja niitä ympäröivien alueiden kunnostaminen tulee tehdä eri hallintokuntien yhteistyönä.

Esteettömyyden yhdistäminen normaaliin toimintaan on käynnistynyt, mutta vielä kesken monissa hallintokunnissa. Erillisiä esteettömyyshankkeita ei kannata ohjelmoida.

3. ESTEETTÖMYYSLINJAUKSET

3.1 Yleiset toimintaperiaatteet

Esteettömyys liitetään yhdeksi seurattavaksi kokonaisuudeksi kaupungin strategiaohjelmaan.

Esteettömyys liitetään yhdeksi seurattavaksi mittariksi Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelmaan (MA-ohjelma) sekä Helsingin elinkeinostrategiaan.

Esteettömyys huomioidaan hallintokuntien palvelu- ja toimintastrategioissa.

Esteettömyys on yhtenä osana hankkeiden tilausasiakirjoja.

Eri hallintokuntien välillä tehdään tiivistä yhteistyötä alueellisesti.

Esteettömyyttä edistetään myös aluerakentamishankkeiden kautta: valmistuneita Helsinki kaikille -projektin tuottamia esteettömyysohjeita (SuRaKu-projekti, katualueita koskevat tyyppi- ja rakennusohjeet, Hallintokunnat ja esteettömyyden tarve -hankkeen oppaat sekä symboli -projekti) hyödynnetään hankkeissa.

Varmistetaan, että Helsingin kaupungin tilaajilla ja tuottajilla on riittävä tietotaito esteettömyydestä: eri hallintokuntien henkilökunnille järjestetään jatkuvaa koulutusta esteettömyysasioissa. Koulutuksen tarve ja määrittely tulisi lähteä hallintokunnista. Esteettömyyskoulutus tulee järjestää yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa. Suun-

15.11.2011

nittelijoiden esteettömyysosaamisen todentaminen edellyttää myös esteettömyyskoulutuksen kehittämistä. Näin voidaan hyödyntää käyttäjätason asiantuntemus.

Hankintojen kilpailutuksissa ja erilaisissa sopimuksissa huomioidaan myös esteettömyyden vaatimukset (esteettömyys lisätään yhdeksi kilpailutuskriteeriksi). Kaupungin käyttäjiltä konsulteilta edellytetään esteettömyysosaamista.

Esteettömyysnäkökulma huomioidaan kaupungin kehittämishankkeissa.

Pääkaupunkiseudun kuntien välillä tehdään yhteistyötä esteettömyyden edistämiseksi (mm. kaavoitus, joukkoliikenne, asuminen).

Valtakunnallinen verkostoituminen: kunnallisten esteettömyysasiantuntijoiden välistä yhteistyötä jatketaan.

Yhteistyö valtionhallinnon kanssa: osallistutaan eri ministeriöiden esteettömyyttä koskeviin kehittämishankkeisiin.

Kansainvälisyys: yhteistyötä muiden maiden esteettömyysasiantuntijoiden kanssa jatketaan.

Yksityiset tahot - mm. kiinteistöjen omistajat, yritykset ja elinkeinonharjoittajat – otetaan huomioon yhteistyökumppaneina mahdollisimman aikaisessa vaiheessa esteettömyystoimenpiteitä suunniteltaessa.

3.2 Esteettömyyden painopistealueet

Esteettömään lopputulokseen vaikutetaan suunnittelu-, rakentamis- ja ylläpitoprosessin kaikissa vaiheissa. Kaavoituksella ja siihen liittyvällä liikennesuunnittelulla luodaan ne lähtökohdat, jotka määrittävät suurelta osin katujen, puistojen sekä kortteli-alueiden myöhempää suunnittelua.

Kaavoituksessa tehtyjä ratkaisuja esimerkiksi kadun sijoituksesta maastoon, tonttiliittymistä tai kadun mitoituksesta ei voida oleellisesti muuttaa myöhemmässä suunnitteluvaiheessa. Jos katualue on sijoitettu kaavassa maastoon niin, että siitä muodostuu esteettömän kulun kannalta liian jyrkkä tai katualue on liian ahdas toimintojen turvallisen sijoituksen ja erottelun kannalta, niin katusuunnittelussa on hyvin vähän mahdollisuuksia korjata tilannetta.

Katu- ja puistosuunnittelussa määritellään julkisten alueiden yksityiskohtainen mitoitus, tasaukset, päällystemateriaalit, rakenteet ja varusteet sekä niiden sijoitus. Katu- ja puistosuunnittelu on siten keskeisessä asemassa ympäristön esteettömyyden kannalta.

Rakentamisvaiheessa luodaan käytännössä ympäristön fyysiset rakenteet. Ellei rakentaminen noudata tarkasti suunnitelmia tai toteutuksen mittapoikkeamat ovat suunnitelmiin nähden sallittua suurempia, voivat kadun päällysteet ja rakenteet muo-

15.11.2011

dostua esteellisiksi. Esteetön ympäristö edellyttää aiempaa suurempaa tarkkuutta kulkuväylien päällysteiden ja rakenteiden rakentamisessa.

Rakentamisen ja ylläpitotöiden yhteydessä työaikaisten järjestelyjen esteettömydestä on huolehdittava ohjeiden mukaisesti. Työnaikaisista järjestelyistä on laadittava urakkakohtaiset suunnitelmat jo hankinnan valmisteluvaiheessa, jolloin työn tilaaja voi edellyttää ja valvoa suunnitelmien mukaista toteutumista töiden kaikissa vaiheissa.

Esteettömyydestä huolehtiminen koko ketjussa edellyttää tiivistä yhteistyötä eri hallintokuntien välillä prosessin aikana. On tärkeää turvata asetettujen tavoitteiden säilyminen, kun suunnitteluvastuu siirtyy hallintokunnalta toiselle.

3.2.1 Kaavoitus ja liikennesuunnittelu

Uusien kaava-alueiden ja muuttuvan maankäytön alueiden esteettömyys

Esteettömyyskriteerit (voimassa olevat esteettömyys- ja rakentamistapaohjeet) otetaan käyttöön yleis- ja asemakaavoituksessa sekä niihin liittyvissä ohjeissa: katutilojen mitoitus, rakennusten ja katujen väliset suhteet sekä esteettömyysvaatimusten aiheuttamat vaikutukset pihojen kokoon (mm. miten sisäänkäyntien esteettömyys toteutetaan, jos rakennus sijoitetaan kiinni katulinjaan). Kaavoitukselle laaditaan ohje esteettömyyden näkökohtien huomioimisesta.

Yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä tehtävää esteettömyyssuunnittelua korostetaan ja kaavaselostukseen lisätään oma kohta esteettömyydelle. Uusilla kaava-alueilla määritellään kaavasuunnittelun yhteydessä ne alueet, reitit ja kohteet, joilla edellytetään esteettömyyden erikoistason, esimerkiksi vanhusten palvelutalon sijoittelussa tulee erityisesti huomioida esteettömyys pituuskaltevuuksien suhteen (pituuskaltevuus max 5 %). Erikoistason alueet määritellään yhteistyössä kaavoituksen, liikennesuunnittelun, toteutussuunnittelun ja kaupungin esteettömyydestä vastaavan projektinjohtajan kanssa. Muilla alueilla tavoitteeksi asetetaan esteettömyyden perustaso ja toteutus noudattaa ko. tasolle annettuja ohjeita. Erikois- ja perustason kriteerit on määritelty SuRaKu-projektissa ja ne toimivat pohja-aineistona Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa.

Asemakaavan luonnossuunnitteluvaiheessa tarkistetaan, että osayleiskavassa määritellyt periaatteet ja ratkaisut ovat toteutettavissa. Erityisen tärkeää on esteettömyyden erikoistason alueiden ja reittien toteutettavuuden varmistaminen. Tämä edellyttää kaavoituksen, liikennesuunnittelun ja toteutussuunnittelun yhteistyötä. Suunnitelmat laaditaan yhteistyössä kaupungin esteettömyydestä vastaavan projektinjohtajan kanssa.

Laaja-alaisissa vanhojen alueiden kaavamuutoksissa tai täydennysrakentamista koskevissa kaavoissa varmistetaan, että alueellisessa esteettömyyssuunnitelmassa tai aluesuunnitelmassa ko. alueille asetetut esteettö-

15.11.2011

---

myyden tavoitetasot otetaan huomioon ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Toimintojen sijoitus ja palvelujen saavutettavuus

Julkisille ja yksityisille palvelutoiminnoille (esimerkiksi yksityiset lääkäriasemat) varataan riittävät tilavaraukset ja toiminnot sijoitetaan esteettömyysnäkökohdat huomioon ottaen.

Julkisen ja yksityisen palvelun rakennukset sijoitetaan hyvien julkisten liikenteen yhteyksien läheisyyteen.

Esteettömien ja turvallisten yhteyksien edellytykset varmistetaan kadulta tontille ja rakennuksen sisäänkäynteihin. Rakennuslautakunnan ohjetta noudatetaan kaavoituksessa. Pääsisäänkäynti on muutettava esteettömäksi mahdollisuuksien mukaan, liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille rakennusten kiertäminen esteettömälle sisäänkäynnille on toisinaan todella hankalaa (mm. keliolosuhteet, kiertämisen muut hankaluudet ja yksityisen pysäköintialueen liikkumisesteisten autopaikkojen puute).

Liikkumisesteisten autopaikkojen ja saattoliikenteen pysähtymispaikkojen riittävä mitoitus, määrä ja hyvä sijainti määritellään asemakaavassa (etäisyys pääsisäänkäynnistä). Riittävät tilavaraukset ja esteettömät kulkuyhteydet ovat tärkeitä.

Pelastusreittien esteettömyysvaatimukset varmistetaan (erikois- tai perustason vaatimusten toteutuminen).

Julkisen liikenteen verkoston toimivuus

Julkisen liikenteen linjasto ja pysäkit sijoitetaan niin, että julkisen liikenteen yhteydet pysäkeiltä palvelupisteisiin ja palvelupisteiden välillä ovat esteettömiä.

Julkisen liikenteen verkoston toimivuuteen sisältyy myös se, että liikennevälineisiin saadaan selkeät pysäkkikuulutukset ja -näytöt palvelemaan myös näkö- ja kuulovammaisia käyttäjiä.

Julkisen liikenteen informaatiojärjestelmä on monipuolinen ja poikkeusjärjestelyistä tiedottamisessa huomioidaan esteettömyys.

Esteetön vaihtomahdollisuus varmistetaan liikennevälineestä toiseen.

Pysäkki- ja terminaali-alueet mitoitetaan niin, että myös saattoliikenteen, liikkumis- ja toimimisesteisen henkilön, lastenvaunujen kanssa liikkuvan sekä koneellisen puhtaanapidon vaatimukset huomioidaan.

15.11.2011

Katujen esteettömyys

Uusilla kaava-alueilla kadut sijoitetaan maastoon niin, että niiden kaltevuus ei ylitä sallittua pituuskaltevuutta: erikoistaso 5 %, perustaso 8 %.

Lumen kasaamiselle varataan riittävästi tilaa. Esteettömyyden tilavaraukset varmistetaan myös talviolosuhteissa (riittävän leveät kulkureitit). Esimerkiksi havainnekuviin merkitään lumen väliaikaiseen läjitykseen soveltuvia alueita ja reittien mitoitus.

Liikennesuunnittelu

Liikennesuunnitelmat laaditaan käyttämällä katualueita koskevia tyyppipiirustuksia.

Liikennesuunnitelmissa tarkistetaan ja kirjataan esteettömyyden taso: erikois- vai perustaso.

Jalankulku ja pyöräily pyritään aina erottamaan, jos se on mahdollista: eroteluun varataan riittävästi tilaa jo kaavavaiheessa.

Liikenteen valo-opastus suunnitellaan esteettömyysnäkökohdat huomioon ottaen.

3.2.2 Rakennukset

Merkittävistä rakennushankkeista ja niiden ympäristöjärjestelyistä edellytetään rakennusluvan hakemusvaiheessa pääsuunnittelijan antaman, rakentamismääräyskokoelmassa mainitun hakemussuunnitelmaa koskevan liikkumisesteettömyysselvityksen (A2:5.2.5) lisäksi kaupungin esteettömyydestä vastaavan projektinjohtajan lausunto tai kannanotto.

Merkittäviä yleisiä ja yksityisiä rakennuskohteita ovat keskeiset yleisöä palvelevat liikenneterminaalit ja -asemat, keskustakorttelit mittavine asutokomplekseineen ja kaikille avoimet julkiset rakennukset, eritoten terveysasemat ja sairaalat sekä toisaalta palvelukeskukset, palvelutalot ja erilaiset ryhmäkodit sekä näihin kaikkiin rinnastettavat rakennukset.

Jo suunnitteluvaiheessa ennen lupahakemuksen rakennusvalvontaan toimittamista hankkeeseen ryhtyvän ja pääsuunnittelijan on yhdessä esteettömyydestä vastaavan projektinjohtajan kanssa käytävä hakemussuunnitelman luonnos lävitse ja tarvittaessa muokattava ratkaisuja siten, että esteettömyydestä vastaava projektinjohtaja osaltaan voi ne hyväksyä antamalla puoltavan lausunnon tai kannanoton.

Valmistumisvaiheessa olevan rakennuskohteen esteettömyyden toteutuminen on tarkasteltava erikseen. Hankkeeseen ryhtyneen velvollisuuksiin kuuluu huolehtia siitä, että toimivuus käytännössä tarkistetaan asianmukaisesti esteettömyydestä

15.11.2011

---

vastaavan projektinjohtajan hyväksymällä tavalla. Selvityksen esteettömyyden toteutumisesta tulee olla valmiina ennen rakennusvalvonnan loppukatselmusta, jossa kohde tai sen osa hyväksytään käyttöön otettavaksi.

Esteettömyys- ja toimivuustarkastelut liitetään osaksi kaupungissa tehtävää suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa siten, että jokaiseen merkittävämpään uudisrakentamis- ja korjaushankkeeseen sisällytetään myös esteettömyyden käyttöönottokatselmus.

Tilahankkeissa esteettömyystavoitteet liitetään osaksi tarveselvitystä, hanke-suunnittelua ja suunnittelua. Esteettömyyskriteerit sisällytetään myös urakka-asiakirjoihin.

Sisäänkäyntien ja pihojen esteettömyysvaatimukset määritellään sekä julkisille että asuinrakennuksille. Tällä tarkoitetaan myös kaupungin tontilla olevia yksityisiä rakennuksia, joihin yleisöllä on pääsy.

Kaikissa hallintorakennuksissa on jatkossa esteetön sisäänkäynti.

Kaikissa kaupungin hallintorakennuksissa, joissa on asiakaspalvelupiste, on esteettömät asiakaspalvelutilat sekä esteetön wc yleisölle avoimissa tiloissa.

Esteettömyystavoite sisällytetään rakennusten tontin vuokraus- ja luovutusehtoihin. Esteettömyyden toteuttamisedellytyksistä tulee huolehtia myös kaavoituksessa sekä alue-, liikenne- ja rakennussuunnittelussa.

3.2.3 Yleiset alueet

Aluesuunnitelmat

Aluesuunnitelmissa tarkistetaan määritellyt erikois- ja perustason reitit sekä kirjataan alueen esteetön erikoistason leikkipuisto, jos sellainen on määritetty kyseiselle alueelle.

Kadut ja reitit

Esteettömiksi määritellyt erikois- ja perustason reitit muutetaan esteettömiksi: investointihankkeet, rakenteellinen kunnossapito, peruskorjaus, ylläpito.

Kulkureittien katkeamattomuus varmistetaan: yhteistyö eri hallintokuntien välillä.

Talvikunnossapito

Katujen talvikunnossapidon tilausasiakirjoissa määritellään eri reittien esteettömyyskriteerit talvikunnossapidon osalta. Tuottajat ohjeistetaan esteettömiksi määritellyistä reiteistä ja alueista.

15.11.2011

Leikkipuistot

Erikoistason leikkipuistoiksi määritellyt leikkipuistot kunnostetaan erikoistason kriteereitä noudattaviksi: yhteistyö eri virastojen kesken.

Leikkipuistorakennuksien esteettömyys varmistetaan.

Hankeohjelmissa kirjataan esteettömyyden tavoitetaso ja esteettömyyden tavoitteet.

Puistot

Puistosuunnitelmiin kirjataan esteettömyyden tavoitetaso: erikois- vai perustaso.

Peruskorjaushankkeissa huomioidaan esteettömyys.

Alueelliset liikuntapaikat (lähiliikuntapaikat)

Liikunta-alueissa tulee olla myös erikoistason liikunta-alueita. Alueellisten liikuntapaikkojen (lähiliikuntapaikat) suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan esteettömyyskriteerit.

Yleisten alueiden lupaehdot

Yleisten alueiden lupaehdot tarkistetaan esteettömyyden osalta (tapahtumat, terassit ym. tilapäiset rakenteet).

Mainostelineiden sijoittamisen, määrän ja ominaisuuksien kriteerit tarkistetaan sisältäen myös A-standeja koskevan linjauksen.

Valaistus

Eri alueiden valaistustason ja -tavan määrittelyssä huomioidaan esteettömyys ja laaditaan kriteerit erikois- ja perustason reiteille ja alueille.

3.2.4 Asuinympäristö

Esteettömälle asumiselle laaditaan laatukriteerit ja ne liitetään osaksi asuntorakentamisen laatukriteereitä. Nämä laatukriteerit tukevat tavoitetta, että kuntalaiset voivat asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään, turvallisesti ja esteettömästi.

15.11.2011

Asuinympäristön esteettömyyden osalta yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa lisätään (reitti kulkee esimerkiksi kauppakeskuksen tai muun palvelun kautta).

3.2.5 Palvelut

Esteettömyys huomioidaan myös seuraavilla osa-alueilla: asenteellinen saavutettavuus, saavutettavuus eri aistien avulla, tiedollinen saavutettavuus, tiedotuksen saavutettavuus, kulttuurinen saavutettavuus, taloudellinen saavutettavuus ja päätöksenteon saavutettavuus.

”Selkeän vammaispoliittisen arvo- ja asennemuutoksen läpivienti yhteiskunnassa vaatii hallinnonaloilta johdonmukaisia, määritellyin välitavoittein toteutettuja toimenpiteitä.

Asenne- ja arvotyöskentelyn tavoitteena on vaikuttaa vallitseviin näkemyksiin ja ymmärrykseen niin, että kaikki ihmiset voivat yhdessä rakentaa yhteiskuntaa. Vammaisuudesta johtuvat tarpeet huomioidaan osana tavanomaista suunnittelua ja toteutusta. Esteettömät, saavutettavat ympäristöt, toimivat palvelut ja käyttökelpoiset tuotteet vahvistavat ihmisten yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä.”

Teksti: Suomen vammaispoliittinen ohjelma VAMPO 2010–2015

Esteettömyys huomioidaan sähköisten palvelujen kehittämisessä (selkokieliisyys).

Jokainen hallintokunta varmistaa Internet-sivujensa käytettävyyden ja esteettömyyden niin näkövammaisten kuin muidenkin vammaisryhmien kannalta (Näkövammaisten keskusliitto ry:n ohje ja standardi verkkosivujen esteettömyydestä, selkokieliisyys. W3C Suomen toimiston tekemä käännöstyö WCAG 2.0 verkkosisällön saavutettavuusohjeet).

Joukkoliikenneinformaation esteettömyyttä kehitetään: kuulutukset, näyttötaulut, reittiopasteet.

Kaupungin järjestämät tilaisuudet ovat esteettömiä ja ne järjestetään esteettömissä tiloissa. Esteettömyys lisätään vaatimukseksi myös yksityisten järjestäjien / tilojen vuokralaisten vuokra- ja/tai muussa sopimusvaiheessa kaupungin kanssa. Tällä tarkoitetaan sitä, että tapahtuman järjestäjä varmistaa tilaisuuden esteettömyyden olemassa olevien puitteiden rajoissa.

Esteettömyystyön etenemisen seuraamiseksi kehitetään paikkatietopohjainen seurantajärjestelmä (kaupunginhallituksen päätös 17.5.2010). Yhteistyö talous- ja suunnittelukeskuksen tietotekniikkaosaston kanssa: kytkentä toimipisterekestereihin.

15.11.2011

---

4. ESTEETTÖMYYSLINJAUSTEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA SEURANTA

Helsingin kaupungin esteettömyystyötä jatketaan. Yleisten töiden lautakunta päätti 12.4.2011 esittää kaupunginhallitukselle, että Helsinkiin perustettaisiin määräaikainen esteettömyysasioiden neuvottelukunta 1.1.2012 alkaen. Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on koordinoida ja edistää koko kaupungin esteettömyystyötä ja seurata esteettömyyden toimeenpanoa käytännön hankkeissa eri hallintokunnissa. Neuvottelukunta koostuu eri hallintokuntia sekä vammais- ja vanhusneuvostoa sekä yleisten töiden lautakuntaa edustavista jäsenistä. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri. Neuvottelukunnan toimintasääntö ja tehtävät määritellään vuoden 2012 alussa. Neuvottelukunta raportoi toiminnastaan vuosittain kaupunginhallitukselle.

Neuvottelukunnan keskeisimpinä työkaluina esteettömyyden toteutumisen seurannassa toimivat nämä Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset ja Helsinki kaikille -projektin ohjausryhmän jo aikaisemmin hyväksymä esteettömyysmittaristo.

Esteettömyydestä vastaava projektinjohtaja toimii neuvottelukunnan asioiden valmistelijana. Projektinjohtajan tehtävänä on koordinoida ja edistää koko kaupungin esteettömyystyötä yhteistyössä neuvottelukunnan kanssa ja toimia esteettömyyden erityisasiantuntijana.

Kaupunginhallitus päätti 10.10.2011 merkitä tiedoksi yleisten töiden lautakunnan esityksen kaupungin esteettömyystyön organisoinnista vuoden 2011 jälkeen. Samalla kaupunginhallitus päätti, että esteettömyystyön koordinointia ja edistämistä sekä esteettömyyden toimeenpanon seurantaa varten asetetaan myöhemmin esteettömyysasioiden neuvottelukunta kaupunginhallituksen eri päätöksellä.

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksia ja ohjeita päivitetään riittävän usein tekniikan kehittyessä ja olosuhteiden muuttuessa.